

Sygn. akt: III U 649/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 01 października 2014r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	sekretarz sądowy Ewelina Asztemborska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 01 października 2014r. w O.

sprawy z odwołania R. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania R. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 10.06.2014r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje R. S. prawo do emerytury od dnia 1 maja 2014 roku,
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

R. S. wniósł odwołanie od decyzji (...) w P. z dnia 10.06.2014r., którą to decyzją (...) odmówił mu prawa do emerytury wskazując, że na dzień 1.01.1999r. nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w zakładzie (...) Sp. z o.o. w O. M.. od 07.09.1970r. do 26.04.1973r. i od 02.05.1975r. do 15.07.1987r. i w Fabrykach (...) w O. M.. od 15.07.1987r. do 15.05.1989r. i od 16.11.1989r. do 14.02.1991r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podniósł, że R. S. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, gdyż pomimo osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego 60 lat i legitymowania się na dzień 1.01.1999r. ponad 25-letnim ogólnym stażem pracy, nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczył (...) sp. z o.o. w O. M.. od (...) Sp. z o.o. w W. od 07.09.1970r. do 26.04.1973r. i od 02.05.1975r. do 15.07.1987r., ponieważ w świadectwie pracy w szczególnych warunkach brak jest określenia charakteru pracy ściśle według

Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Nadto do stażu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresu zatrudnienia w Fabrykach (...) w O. M.. od 15.07.1987r. do 15.05.1989r. i od 16.11.1989r. do 14.02.1991r., gdyż zgodnie ze świadectwem pracy w szczególnych warunkach odwołujący w pewnych okresach pracował jako kierowca a stanowisko to nie jest zgodne z zarządzeniem resortowym.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 30.05.2014r. R. S. złożył do ZUS wnioski o ustalenie prawa do emerytury.

Po rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy w 10.06.2014r. wydał zaskarżoną decyzję, w której odmówił mu prawa do emerytury wskazując, że odwołujący na dzień 1.01.1999r. nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Jednocześnie wskazano, że do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresów pracy: w zakładzie (...) Sp. z o.o. w O. M.. od 07.09.1970r. do 26.04.1973r. i od 02.05.1975r. do 15.07.1987r. oraz w Fabrykach (...) w O. M.. od 15.07.1987r. do 15.05.1989r. i od 16.11.1989r. do 14.02.1991r.

R. S. kwestionując w/w decyzję domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach w/w okresów zatrudnienia i przyznania emerytury.

W ocenie Sądu odwołanie od decyzji z dnia 10.06.2014r. jest zasadne.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- 2) w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej, tj. 1.01.1999r. ma wymagany 25-letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach,
- 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa,

Zdaniem Sądu w świetle powyższych przepisów R. S. spełnia przesłanki do uzyskania prawa do emerytury, gdyż osiągnął wymagany wiek oraz udokumentował wymagany ogólny staż pracy, bowiem organ rentowy na dzień 1.01.1999r. wyliczył go na 28 lat, 1 miesiąc i 28 dni.

W ocenie Sądu R. S. wykazał też, że pracował w szczególnych warunkach co najmniej 15 lat.

Zgodnie z treścią §2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Z ust. 2 tego przepisu wynika natomiast, że okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Z akt emerytalnych wynika, że przy ustalaniu prawa do emerytury ZUS uznał, że odwołujący na datę 1.01.1999r. nie legitymuje się żadnym okresem pracy w szczególnych warunkach.

Przedmiotem sporu był okres pracy w szczególnych warunkach w zakładzie (...) Sp. z o.o. w O. M.. od 07.09.1970r. do 26.04.1973r. Odwołujący wskazywał, iż w tym okresie pracował jako szlifierz. Zdaniem Sądu do pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć mu okresy pracy w tym zakładzie: od 01.03.1971r. do 26.04.1973r. i od 02.05.1975r. do 15.07.1987r.

Na okoliczność tego zatrudnienia R. S. złożył do ZUS ogólne świadectwo pracy z dnia 15.07.1987r. (k. 4 a.r.) wskazujące, iż pracował w okresie od 07.09.1970r. do 15.07.1987r. jako szlifierz.

Nadto złożył świadectwo pracy w szczególnych warunkach z dnia 23.11.2000r. (k. 7a.e.), w którym wskazano, że był zatrudniony w okresie od 07.09.1970r. do 15.07.1987r., w tym w szczególnych warunkach w okresach: od 07.09.1970r. do 26.04.1973r. i od 02.05.1975r. do 15.07.1987r. i wykonywał pracę -szlifowanie na sucho detali ze stali tarczą szlifierską na stanowisku szlifierz, wymienionym w Wykazie A Dział III poz. 78 pkt 6 stanowiącym załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30.03.1985r. w sprawie stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (k. 7a.e.).

Sąd w toku postępowania uzyskał akta osobowe R. S. z okresu zatrudnienia w zakładzie (...) Sp. z o.o. w O. M.. W aktach tych znajduje się umowa o pracę z dnia 07.09.1970r., zawarta na okres od 07.09.1970r. do 07.03.1971r. na stanowisku tokarza oraz umowa o pracę z dnia 01.03.1971r., zawarta od 01.03.1971r. na czas nieokreślony na stanowisku szlifierza. Ze znajdujących się w aktach osobowych angaży i innych dokumentów wynika, iż odwołujący był zatrudniony początkowo jako tokarz, następnie jako szlifierz oraz przez kilkanaście dni – z uwagi na zły stan zdrowia był przeniesiony do lżejszej pracy na gwinciarce. Z dokumentów tych wynika, że odwołujący w okresie od 07.09.1970r. do 28.02.1971r. był zatrudniony jako tokarz, a następnie od 01.03.1971r. do 09.04.1980r. pracował jako szlifierz. W okresie od 10.04.1980r. do 26.04.1980r. został przeniesiony do lżejszej pracy na gwinciarce. Następnie w okresie od 27.04.1980r. do 15.07.1987r. ponownie pracował jako szlifierz.

R. S. przesłuchiwany w charakterze strony na okoliczność zatrudnienia w w/w zakładzie zeznał, że pracował przez cały okres na stanowisku szlifierza a do jego obowiązków należało szlifowanie sworzni, wałów, narzędzi: wiertaków, noży. Czynności te wykonywał na szlifierkach kątowych i kołowych. Sąd dał odwołującemu wiarę co do pracy na stanowisku szlifierza, gdyż jego zeznania w tej części znalazły potwierdzenie w dokumentacji z akt osobowych. Odwołujący zaprzeczał, aby pracował jako tokarz i aby obsługiwał gwinciarce, lecz w tym zakresie Sąd nie dał mu wiary. W jego aktach osobowych znajduje się bowiem umowa o pracę na stanowisku tokarza a także pisma przenoszące go na krótki okres do pracy na gwinciarce.

Mając powyższe na uwadze do pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć okres zatrudnienia R. S. w zakładzie (...) Sp. z o.o. w O. M.. w tych okresach, w których pracował jako szlifierz. Są to okresy: od 01.03.1971r. do 26.04.1973r. i od 02.05.1975r. do 15.07.1987r., tj. 14 lat 7 miesięcy i 3 dni.

Z treści wykazu A Działu III, poz. 78 stanowiącego załącznik Nr 1 do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynika, że prace polegające na szlifowaniu wyrobów metalowych i polerowaniu mechanicznym są pracami w szczególnych warunkach w rozumieniu tego Rozporządzenia. Również z treści wykazu A Działu III, poz. 78, pkt 5 i pkt 6 Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30.03.1985r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego wynika, że praca polegająca na polerowaniu mechanicznym i szlifowaniu wyrobów metalowych jest pracą w szczególnych warunkach w rozumieniu tego Zarządzenia.

R. S. domagał się zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach również okresu zatrudnienia w Fabrykach (...) w O. M.. 15.07.1987r. do 15.05.1989r. i od 16.11.1989r. do 14.02.1991r.

Na okoliczność w/w okresu odwołujący złożył do akt emerytalnych świadectwo pracy w szczególnych warunkach, wystawione w dniu 12.05.2014r. (k. 8a.e.) i wskazujące, że w okresach od 15.07.1987r. do 15.05.1989r. i od 16.11.1989r. do 14.02.1991r. w Fabrykach (...) w O. M.. R. S. wykonywał pracę na stanowisku kierowca, wymienionym w Wykazie A Dział XIV poz. 23 – prace funkcjonariuszy pożarnictwa, wykazu stanowiącego załącznik Nr 1 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 07.07.1987r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

Odwołujący przesłuchiwany w charakterze strony na okoliczność w/w zatrudnienia wskazywał, iż w tym okresie pracował jako strażak w wewnętrznej jednostce przeciwpożarowej tego zakładu. Pytany o stanowisko kierowcy zeznał, że każdy strażak musiał posiadać prawo jazdy na wóz bojowy i być może dlatego miał wskazane także stanowisko kierowcy. Odwołujący zeznał też, że był funkcjonariuszem straży pożarnej, odbywał służby 24 godziny na 48 godzin wolnych.

Sąd dał wiarę w/w zeznaniom, bowiem znalazły one potwierdzenie w aktach osobowych odwołującego. Wynika z nich, że odwołujący został zatrudniony z dniem 15.07.1987r. jako kierowca - funkcjonariusz pożarnictwa i pracował w tym charakterze do 15.05.1989r. Następnie w okresie od 16.05.1989r. do 16.11.1989r. miał udzielony urlop bezpłatny. Po jego zakończeniu, ponownie w okresie od 16.11.1989r. do 14.02.1991r. był zatrudniony jako kierowca - funkcjonariusz pożarnictwa.

Mając powyższe na uwadze do pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć w/w okres zatrudnienia R. S. jako okres pracy funkcjonariusza pożarnictwa. Wynosi on 3 lata 1 miesiąc i 1 dzień.

Z treści wykazu A Działu III, poz. 78 stanowiącego załącznik Nr 1 do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynika, że prace funkcjonariuszy pożarnictwa są pracami w szczególnych warunkach.

Po uwzględnieniu w/w okresów pracy w szczególnych warunkach R. S. będzie spełniał warunek posiadania 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, gdyż wyniesie on łącznie 17 lat 8 miesięcy i 4 dni. Pozostałe przesłanki określone w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie były sporne.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że R. S. przysługuje prawo do emerytury od 1.05.2014r., tj. miesiąca złożenia wniosku i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc dokonał stosownej zmiany zaskarżonej decyzji z 28.03.2012r.

W pkt 2 wyroku Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Przepis art. 118 ust. 1a stanowi zaś, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

W niniejszej sprawie ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji było ustalenie okresu pracy w szczególnych warunkach. Zdaniem Sądu organ rentowy miał prawo nie uwzględnić świadectw pracy w szczególnych warunkach, gdyż świadectwo pracy w szczególnych warunkach, wystawione przez (...) Sp. z o.o. w O. M., zawierało braki formalne, zaś świadectwo pracy w szczególnych warunkach, wystawione przez Fabryki (...) w O. M., wskazywało stanowisko kierowcy, chociaż jednocześnie powoływało przepis dotyczący funkcjonariusza pożarnictwa, było więc niejednoznaczne. Wobec zakwestionowania tych świadectw Sąd musiał zbadać, na czym polegały obowiązki odwołującego oraz zapoznać się z jego aktami osobowymi. Dopiero przeprowadzenie postępowania przed Sądem

i uzyskanie nowych dowodów pozwoliło na zaliczenie spornych okresów do pracy w szczególnych warunkach. W tej sytuacji ZUS nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie okresu pracy w szczególnych warunkach w toku postępowania przed tym organem.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.